

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Narocnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 8. novembra 1934.

Štev. 125.

Opomin številke

Na drugem mestu poročamo o statistiki Zbornice za TOI o številu prijavljenih in objavljenih trgovskih in obrtniških obratov. Nič manj ko 2421 obrtniških in 2875 trgovskih obratov je v prenehalo, kakor pa jih je bilo prijavljenih v niti celih 3 letih. 5296 ali skoraj 5300 samostojnih gospodarstev je prenehalo, za 5300 je padlo število podjetij, ki so ne le sama služila denar, temveč dajala tudi zaslužka drugim. Naravnost katastrofalne so te številke in priti mora do poloma v našem gospodarstvu, če bi to stanje trajalo še naprej.

Da pa se napravi konec temu pogubnemu propadanju trgovine in obrta, je en sam izhod, da se namreč že enkrat začne izpolnjevati to, kar zahtevajo naše gospodarske organizacije, da se že enkrat upošteva njih glas. Nobena ozdravitev našega gospodarstva ni mogoča, če bodo zahteve gospodarskih krogov še naprej tako presliševane kakor doslej. To je prvi opomin številke, ker te več ko potrjujejo, da je vse resnično, kar so napovedovali gospodarski krogi.

Na nešteti zborovanjih so trgovci naglasili, da mora trgovina propasti, če se dovoljujejo konzumom in nabavljalnim zadržam nezasišani privilegiji. Nekoliko se je ta zahteva sicer upoštevala, toda v glavnem je ostalo vse pri starem in baš te dni smo čitali, da so bile zopet dovoljene vse vozne olajšave za železničarske in tudi nabavljalne zadrage.

Prijavo za prijavo so pošiljale posamezne trgovske organizacije zaradi povodnji tujih agentov po naših krajih. Izšlo je sicer nekaj okrožnic, ki naj bi to povodenj omejile, a v glavnem je ostalo vse pri starem. V zadnjem času pa je treba govoriti celo o vidnem poslabšanju.

Za sanacijo denarnih razmer, od česar je odvisen kredit trgovca, so poslale naše gospodarske organizacije tudi že celo kopo predlogov in zahtev. Toda kriza denarnih zavodov traja kar neprestano dalje, a prav tako tudi enostranska zaščita le enih stanov.

Ni treba niti omenjati, da tudi glede kartelov ni doseženo nobeno izboljšanje, saj je smatrala

za potrebno, da opozori policijo in sreska načelstva, da delujejo karteli kar naprej, pa če so odobreni in prijavljeni ali ne. Ne samo, da se ni doseglo izboljšanje, se celo govori, da bo obnovljen sladkorni kartel.

Neuslišane pa so ostale tudi zahteve trgovstva glede enakega obdačenja prodajalnih tvorniških podjetij, kakor so obdačene trgovine samostojnih trgovcev. Celotna zahteva, ki bi jo morala državna finančna uprava zagrabiti z obema rokama, je ostala neizpolnjena.

Še več! Tuja velepodjetja se kar neprestano širijo in segajo na vedno nova področja. S hvaležnostjo je sprejelo trgovstvo vest, da so veleblagovnice prepovedane in da ne bo še »Ta-ta« uničevala legalne trgovine. Toda v tem pogledu naj gre vlada do konca in ustavi že enkrat širjenje tujih in nepotrebnih podjetij na naših tleh.

K vsem tem težavam pa prihaja še davčno breme. Skoraj v isti meri, kakor pada promet, rastejo javne dajatve. Ni bila samo uvedena cela vrsta novih dajatev, temveč še stare so bile občutno zvišane. Kakor da to še ni zadosti, je bila sedaj še davčna osnova zvišana.

Več ko za 100% višjo odmero v časih, ko je vse nazadovalo, ne morejo prenesti naši obrati. To se mora že enkrat spoznati tudi na vodilnih mestih.

Poleg teh splošnih razlogov pa so zadeli nekatere vrste trgovine še čisto posebni udarci. Predvsem treba tu omeniti lesno trgovino, ki je že skoraj pred popolno likvidacijo. Cena lesu je padla že tako zelo, da se prodaja naš les v brezcenje. Začelo se je že pravo zapravljjanje narod-

nega premoženja, ki mora imeti vedno usodnejše posledice. In še pri teh uničujočih cenah zastaja izvoz.

Kako je letos po nepotrebnem doživela svoj polom sadna trgovina, je tudi le še v predobrem spominu. Propada pa sploh vsa trgovina z živili, kar pač najbolj zgovorno priča o silnem padcu kupne moči prebivalstva.

Posebno katastrofo pa doživlja naš mali gospodarski človek. Trgovine z mešanim blagom, branjarije, kramarji in sejmarji, vsi ti propadajo stalno in nevzdržno. — V teh slojih se je nekoč formiral kapitalistični razred, danes se v njih ustvarja proletariat.

Pa dovolj teh črnih konstatacij, od kate-

rih je ena močnejša od druge, od katerih pa vse govore le eno, da je nastal trenutek, ko gre za obstoj naše domače trgovine in domačega obrta, to je dveh panog našega gospodarstva, ki sta čisto naši in ki nam dajeta glavno moč, da se tudi v drugih panogah osamosvojimo. S tem pa je tudi že dovolj jasno povedano, da mora biti rešitev trgovine in obrta naša glavna skrb in da je temu delu podrediti vse drugo delo. A vse delo bo zaman, in mora biti zaman, če se ne bodo upoštevali predlogi in zahteve gospodarskih krogov.

Rešitev iz sedanje gospodarske krize je zato v večjem upoštevanju zahtev in potreb gospodarskih stanov. Tako se glasi opomin suhih številke, tako govore dejstva.

V počastitev kralja Aleksandra I. — Zedinitelja

ustanovi Zbornica za TOI obrtno-industrijski muzej

Na torkovi seji predsedništva Zbornice za TOI, dne 6. novembra, je zbornični predsednik Ivan Jelačin po otvoritvi seje stavil dva pomembna predloga, kako naj Zbornica počasti spomin velikega kralja Aleksandra Zedinitelja. Svoja predloga je utemeljil s tem govorom:

»Spoštovana gospoda!
Pod uničujočim vtisom narodne nesreče, ki je zadela našo kraljevino z izgubo Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, sem sklical na dan 12. oktobra žalno sejo predsedstva, da s tiho komemoracijo damo izraza neizmerni bolesti nad to nenadomestljivo izgubo.

Vse nacionalne in javne ustanove stremijo za tem, da postavijo veličastnemu delu kralja Aleksandra trajen spomenik, njemu, ki je s toliko požrtvovalnostjo in ljubeznijo gradil proti vsem naporom sovražnih sil kraljevino Jugoslavijo. Moja želja je, da postavi tudi naša zbornica kot predstaviteljica trgovine, obrta in industrije za bodoča pokolenja trajen spomenik ter s svojimi skromnimi sredstvi pripomore k temu, kar je za dovršitev stremiljenj in dela blagopokojnega kralja storiťi naša dolžnost.

Znano Vam je, da že dolga leta nabira zbornica z vso vnemo gradivo, ki priča o sposobnosti našega obrtništva in industrije v preteklih stoletjih, da se s tem gradivom dokumentira naša gospodarska zgodovina. S štednjo in v nemo se nam je tudi posrečilo zbrati že lepe zbirke takih zgodovinskih del umetnega obrta v naših krajih. Smatram, da bi gospodarski krogi Dravske banovine najlepše počastili mane kralja Aleksandra, ako ustanove muzej, ki bo nosil njegovo slavno zgodovinsko ime.

Zato mi je čast predlagati predsedstvu, da blagovoli skleniti, da zbornica ustanovi Muzej kralja Aleksandra I. Zedinitelja. V ta namen prosim, da odobrite, da zbornica iz svojih sredstev odredi znesek 250.000 Din kot temeljno dotacijo sklada za ustanovitev tega muzeja ter da se v bodoče proračune vstavijo nadaljnji primerni zneski, da bi mogla zbornica čimprej postaviti zgradbo muzeja, v katerega bodo potem prenesene vse že dosedaj nabrane in tudi v bodoče nakupljene zbirke.

Obenem mi je čast predložiti Vam, da osnuje zbornica »Podporni fond kralja Aleksandra I. Zedinitelja« za podpiranje osiromašenih in onemoglih pripadnikov Zbornice za TOI. Iz tega fonda naj bi se vsako leto izplačalo onemoglim in osiromašenim pripadnikom naših stanov za 25.000 Din podpor. Prosim, da odobrite, da že za tekoče leto z ozirom na bližajočo se zimo razpiše Zbornica podelitev teh ustanov v omenjeni višini iz tekočih proračunskih sredstev. Mnenja sem, da se bomo na ta način še najbolje odzvali naši domoljubni in narodni dolžnosti in trajno počastili spomin na Velikega kralja.

Soglasno in z odobravanjem je predsedstvo Zbornice sprejelo oba predloga

predsednika ter je tako naša najvišja gospodarska ustanova na naravnost vzgleden način počastila spomin blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra Zedinitelja.

S torkovim sklepom predsedstva Zbornice moramo reči, da je bil ustanovljen slovenski gospodarski muzej. Kajti ta muzej bo posvečen vsem panogam našega gospodarstva in bo verna slika vsega gospodarskega življenja na slovenskih tleh od najstarejših časov pa do današnjih dni. Z razstavljenimi modeli in predmeti, z vsem svojim gradivom bo pričal, da je bilo gospodarstvo v slovenskih krajih na visoki stopnji in da so znali naši predniki izkoristiti vse prednosti, ki jim jih je dajala lega dežele in njeni naravni zakladi.

Muzej bo imel tri glavne oddelke, in sicer za obrt, industrijo in trgovino. Za obrtni muzej je že zbrano zelo mnogo gradiva, ki je deloma že last Zbornice, deloma pa ga je zbral bivši oblastni odbor, deloma pa se nahaja v sedanjem bano-

Trgovina in obrt propadata dalje

V 3. četrtletju padlo število trgovin za 223, število obratov pa za 235 podjetij — V treh četrtletjih se znižalo število trgovin za 1093, število obratov pa za 1075

Zbornica za TOI je izdala statistiko o prijavljenih in objavljenih podjetjih v 3. četrtletju letošnjega leta. Statistika razgrinja naravnost obupno sliko o stanju, v katerem se danes nahajata trgovina in obrt. V letu 1932. začeto propadanje trgovine in obrta se nadaljuje še nadalje z nezmanjšano silo. To propadanje tudi za slepe več ko le opominjajoče govori, da niso prazne pritožbe privrednikov o nevzdržnih razmerah, v katerih se bore za svoj obstoj, temveč da je treba njih zahteve in predloge že enkrat upoštevati, ali pa doživimo popoln propad naše domače trgovine in našega domačega obrta.

Samo v 3. četrtletju je padlo število trgovin za 223, v vseh treh četrtletjih letošnjega leta pa za 1093. Skupno pa se je znižalo število trgovin od 1. 1932. dalje za nič manj ko 2875 trgovin. Ta visoka številka jasno dokazuje, da tu ne gre več za selekcijo, ker nezdrava podjetja, ki so nastala po vojni, so propadla že ob prvi krizi, ki je nastala s koncem inflacije. Kar je ostalo še manj solidnih podjetij po tej prvi krizi, to je padlo ob prvih udarcih svetovne krize v l. 1930. Danes zato ne moremo več govoriti o selekciji, temveč le o nevzdržnem propadanju trgovine, ker so postale razmere takšne, da tudi najbolj soliden in najbolj sposoben trgovec ne more več vzdržati v boju za obstanek.

Prav tako žalostna je statistika, ki jo izkazuje Zbornica za naš domači obrt. V 3. četrtletju t. l. je padlo število obratov za 235, v devetih mesecih t. l. pa za 1075. Od leta

vinskem muzeju. Obenem z zbirko marljivega nabiratelja g. Grebenca je tega gradiva že toliko, da bi se mogel oddelek obrtnega muzeja takoj odpreti.

Pa tudi muzej industrijskega oddelka bo mogoče v primeroma kratkem času tako dovršiti, da bo dozorel za javno razstavo. Nekaj gradiva je že itak nabranega, velik del gradiva pa bodo dale naše industrije. Muzej je namreč zamišljen tudi tako, da bo vsaka domača industrija pokazala v modelih način svoje proizvodnje, da bo obiskovalec muzeja videl vse faze, kako iz sirovine nastaja gotov izdelek. Seveda pa ne bo zanemarjena niti zgodovinska plat razvoja naše industrije.

Primeroma najbolj skromen bo oddelek za trgovino, zato pa nič manj pomemben. Saj je zgodovina trgovine na naših tleh ne le nad vse bogata, temveč tudi poučna in šele s spoznavanjem vse te zgodovine more dobiti tradicija našega domačega trgovstva ono trdno podlago, ki je potrebna za razvoj trgovine.

Muzej Zbornice za TOI bo ne le dokument lepe zgodovine našega gospodarstva, temveč bo predvsem velikanskega vzgojnega pomena. Šele z ustanovitvijo tega muzeja bo naš naraščaj v vseh naših gospodarskih poklicih pravilno spoznal svoje naloge in svoje dolžnosti. Obenem pa bo muzej stalna vzpodbuda k novim uspehom, k novemu napredku, a da bo pri tem obvarovana vsa moralna sila, ki je v čuvanju tradicije.

Ustanovitev Muzeja Kralja Aleksandra I. Zedinitelja je zato za našo deželo gospodarski dogodek prvovrstne važnosti, ki bo imel vedno rastoči pomen za vse naše potomce. S posvetitvijo muzeja spominu ustanovitelja Jugoslavije pa je tudi potomcem dan opomin, da mora imeti ves napredek našega gospodarstva le en namen, da služi Jugoslaviji, da je tudi vse naše gospodarsko delo posvečeno zadnjemu sporočilu velikega kralja, da s trdnim gospodarstvom damo Jugoslaviji nepremakljive fundamente in jo tako očuvamo pred vsako nevarnostjo!

1932. se je skupno znižalo število obrtnih podjetij za 2421.

Skupno je torej v ne celih 3 letih padlo število trgovin in obratov za 5296

Ker pa še ni nobenih pravih znakov za izboljšanje, temveč moramo z ozirom na novo odmero pridobnine računati še z znatnim poslabšanjem, je več ko gotovo, da se bo do konca leta 1934. to število še znatno povečalo in da bo preseglo, če nad vse optimistično računamo 5500 ugaslih podjetij.

To se pravi z drugimi besedami 5500 davkoplačevalcev manj, 5500 manj podjetij, ki bi mogla dati zaslužka tudi drugim ljudem, ki so pa sedaj sami na cesti. Perspektive, ki se tu odpirajo, so pač tako žalostne, da se mora zamisliti vsak, komur je blaginja naroda pri srcu. Zakaj propadanje trgovine in obrta pomeni propadanje gospodarske sile naroda, pomeni nazadovanje njegove materialne in s tem tudi duhovne kulture in pomeni končno, da nima narod več sile zbrati kapital, ki ga potrebuje za svojo gospodarsko osamosvojitve.

Zelo slaba tolažba je, da se ni zmanjšalo število industrijskih podjetij, temveč se je celo malenkostno zvišalo. Toda pripomniti je treba, da so novo nastala industrijska podjetja večinoma v tujih rokah in da je celo ta napredek za naš narod v resnici le izguba. Kaj nam vendar pomaga,

če se na naših tleh širijo in večajo tuja podjetja!

Statistika Zbornice za TOI o prijavljenih in odjavljenih obratih nam daje to sliko:

I. Trgovina:

	Prijav. obratov	odjav. obratov	manj
1. 1932.	1069	1521	- 452
1. 1933.	777	2107	-1330
1. 1934.:			
I. četrtletje	197	648	- 451
II. četrtletje	160	383	- 223
III. četrtletje	168	587	- 419
skupno			-2875

2. Obrt:

	Prijav. obratov	odjav. obratov	manj
1. 1932.	2007	2017	- 10
1. 1933.	927	2263	-1336
1. 1934.:			
I. četrtletje	274	688	- 414
II. četrtletje	238	473	- 235
III. četrtletje	245	671	- 426

skupno

3. Gostinski obrati:

	Prijav. obratov	odjav. obratov	manj
1. 1934.:			
I. četrtletje	61	108	- 47
II. četrtletje	96	51	+ 45
III. četrtletje	84	74	+ 10

Statistika je navidezno ugodna. Dejansko pa niti ta statistika ni ugodna. V 3. četrtletju so doživeli gostinski obrati malo konjunkturo zaradi tujeskega prometa, ki je bil letos znatno boljši od lanskega. V 4. četrtletju, ko tega prometa ni več, pa je pričakovati nazadovanje, kakor se je to tudi lani zgodilo, ko je število gostinskih obratov padlo za 46. Če pade letos v enakem razmerju, potem bo mesto 8 novih podjetij, okoli 40 podjetij manj. In tega se je zlasti bati z ozirom na odmero davčne osnove za pridobnino, ki je bila zvišana gostiničarjem za 100, pa tudi za 300 odstotkov.

Gibanje industrijskih podjetij pa kažejo te številke:

1. četrtletje 6 prijav, 5 odjav,
2. četrtletje 3 prijave, — odjav,
3. četrtletje 4 prijave, — odjav,
skupno torej 13 prijav in 5 odjav ali 8 podjetij več. Kakor pa smo že omenili, je treba pripomniti, da gre pri naših podjetjih v veliki večini za tuja podjetja.

Propadanje trgovine

Če podrobno pregledamo statistiko Zbornice za TOI, potem pridemo do teh, več ko žalostnih ugotovitev:

Lesna trgovina propada nevzdržno. V tretjem četrtletju je padlo število lesnih trgovin za 60, v I. za 56 in v II. za 46, skupno v 9. mesecih za 164. Če se to propadanje ne ustavi, potem je z našo lesno trgovino konec. A od nekaj je bila ta za ves naš narod največje važnosti.

Stalno in nevzdržno propadajo tudi trgovine z mešanim blagom. V I. četrtletju je padlo njih število za 44, v II. za 17, v III. kar za 90, ali skupno v 9. mesecih za 152.

Branjevci se tudi še komaj bore za svoj revni obstoj. Število branjarjev je padlo v I. četrtletju za 40, v II. za 22 in v III. kar za 45, skupno za 107.

Sejmarji jim slede za petami. V I. četrtletju je prenehalo z obratovanjem 37, v II. 17 in v III. četrtletju kar 30 sejmarjev, da se je njih število letos zmanjšalo za 84.

Silno je nazadovala vsa trgovina z deželnimi pridelki, vinom, sadjem, špicerijo in sploh z živili, kar najbolj kaže na padlo kupno moč prebivalstva ter nazadovanje izvoza.

Tako je bilo več odjavljenih ko prijavljenih podjetij v trgovini:

	četrtletje		
	I.	II.	III. skupno
z živino	20	14	26 60
s prašiči	11	6	6 23
z deželnimi pridelki	13	18	13 44
z živili	30	4	19 53
mlekóm in mlečnimi izdelki	5	6	9 20
s sadjem	11	7	10 28
delikatesami	6	3	3 12
perutnino	21	16	14 51
špicerijo	4	5	7 16
vinom	11	5	6 22
vinom v zaprtih stekl.	10	3	7 20

Nazadovanje torej na vsej črti. Od drugih trgovin, kjer je nazadovanje najbolj močno, naj se omenimo:

	I. II. III. skupno		
	četrtletje manj		
trgovine z manufakt.	6	5	11 22
agenture	8	6	7 21
avtoksi	-15	+5	-11 21
izvoški	-12	+4	-5 13

Novih trgovin pa je le tu in tam za kakšno stroko, da vse te nove trgovine, od katerih pa so tudi nekatere tuje, niti najmanj ne izpromene celotne žalostne slike.

Propadanje obrta je enako močno

Število obrtov se je zmanjšalo:

	I. II. III. skupno		
	četrtletje		
opekarn	6	8	6 20
lončarjev	—	10	1 11
kovačev	9	5	18 32
ključavničarjev	6	1	5 12
kolarjev	18	2	15 35
žag	18	12	25 55
mizarjev	24	8	21 53
strojarjev	5	1	1 7
sedlarjev	11	1	13 25
vrvarjev	3	1	1 5
izdelovalcev pletenin	12	3	8 23
izdelovalcev perila	3	2	4 9
krojačev	28	28	29 85
šivilj	45	34	66 145
čevljarjev	92	75	83 250
mlinov	30	2	43 75
slasličarjev	4	1	4 9
mesarjev	+4	-3	-14 13
izdelovalcev žganja	4	2	7 13
sobnih slikarjev	2	6	1 9
fotografov	1	9	4 14
godbenikov	13	—	16 29

Te številke jasno kažejo, kako rušijo tuja velepodjetja naše domače obrtnike. 250 čevljarjev gre na račun Bače, 85 krojačev na račun Tivarja itd., dočim je silovit padec žag posledica zastoja lesne trgovine. Najbolj naši obrti, ki so od nekaj cveteli v deželi, nimajo več obstojne možnosti. In to kljub stalnemu naraščanju prebivalstva, ko bi moral konzum stalno rasti.

Ko nazaduje trgovina in propada obrt, pa prihaja na dan nov naraščaj. A vedno manj je mest, ki jih more zasesti. Ni težko potegniti rezultate iz te konstatacije. Zato pa je treba, da ta opomin številka čujejo tudi na odločilnih mestih, ker propadanje trgovine in obrta je treba ustaviti, ali pa doživimo pravo gospodarsko katastrofo.

Novi zvezek Trgovsko-gospodarskega leksikona

Izšel je 9. zvezek Trgovsko-gospodarskega leksikona, ki ga izdaja Umetniška propaganda. Novi zvezek zaključuje veliko razpravo o davkih ter na kratko še pojasni določila v primeru neizterljivosti davkov. Nato obravnava razna geselca, ki se zlasti uporabljajo v poslovnem življenju, kakor razni termini, ki jih izražajo angleški dayi, dealec, deballage, debarkirati itd. Nato razpravlja zelo obširno o dednem pravu. Za vsakega poslovnega človeka so posebne važnosti tudi vsi predpisi glede delavske zakonodaje ko tudi razprava o delavskem vprašanju, kar oboje navaja 9. zvezek Trgovskega leksikona v podrobnostih. Na koncu obravnava 9. zvezek delniške družbe in razne pojme v zvezi z delnicami. Ta razprava je tako temeljita, da daje skoraj 9. zvezku njegov značaj. 9. zvezek Trgovsko-gospodarskega leksikona se zaključuje s široko zasnovano razpravo o denarju, ki bo po vsej priliki zavzela še v 10. zvezku znaten obseg. — Vsa gesla so, kakor že omenjeno, temeljito obdelana, zaradi omejenosti prostora seveda nekatere malo manj. Želeti bi bilo, da bi se v zvezi z reparacijami Dawesov načrt razložil podrobneje, tudi Dawesovo posojilo, ker je še danes važno. Tudi bi bilo dobro, če bi se povedalo, kdo je bil Dawes. To pa tudi mimogrede pripomnjeno, ne da bi s tem hoteli zmanjšati vrednost 9. zvezka, ki zopet dokazuje, da nam Umetniška propaganda ustvari s svojim Trgovsko-gospodarskim delom naravnost prvovrstno leksikalno delo, ki bo zlasti dobro služilo vsemu poslovnemu svetu.

Znova opozarjamo zato na to delo in naj ne bo gospodarskega delavca, ki ne bi bil naročen na to delo. Letna naročnina le 300 Din, posamezni zvezki po Din 25.

Železniške tarife ne bodo znižane

Pred kratkim so poročali naši listi, da bo železniška uprava znižala železniške tarife. Kakor pa se sedaj poroča, ta vest ne odgovarja resnici. Železniška uprava sploh ne misli znižati tarife, temveč hoče znižati prevoznino samo za ono blago, ki ga prevažajo avtobusi ceneje. Gre torej le za ukrepe, ki jih izda železniška uprava, da premaga konkurenco avtobusov.

Železnico Krivajo prevzelo gozdno ministrstvo

Lesno podjetje »Krivaja« je bilo lastnik 118 km dolge vicinalne železnice iz Han Pjeska do Kusačke. Sedaj so posebne komisije gozdnega ministrstva začele prevzemati to železnico. Takoj po prevzemu železnice se začne sečnja v gozdu po načrtu, ki je že v podrobnostih izdelan v gozdnem ministrstvu. Posekalo se bo okoli stotisoč kubikov bukovine in iglastega drevja. Obenem začne obratovati tudi žaga v Zavidoviču, ki je ena največjih žag v državi in ki stoji že pet let. Upajo tudi, da bo s prevzemom železnice končan spor, ki je nastal v zvezi s konkurzom Krivaje.

Posebni vlak za Oplenac

Posebni vlak za obisk zadnjega počivališča Nj. Vel. Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja organizira Putnik v Ljubljani v dneih 30. novembra in 1., 2. decembra t. l. Cena vožnje Ljubljana—Beograd—Mladenovac—Oplenac, tja in nazaj II. r. Din 273,—, III. r. Din 178,—. Prehrana za ves dan Din 50,— za osebo. Vlak se odpelje v petek, dne 30. t. m. iz Ljubljane zv., ter se vrne v Ljubljano v nedeljo, 2. decembra. Udeleženci izven Ljubljane bodo imeli od svojega bivališča do Ljubljane in nazaj polovično vožnjo. Prijave sprejemajo občinski uradi in »Putnik« za nebotičnikom do 24. t. m.

Nagradni natečaj za osnutke lepaka Ljubljanskega velesejma

Uprava velesejma razpisuje natečaj za osnutke lepakov junijskega velesejma v letu 1935.

Osnutki morajo biti izvedeni umetniško za litografični tisk, največ v treh barvah, Format osnutka mora obsežati 63 × 95 cm.

Besedilo: XV. velesejem v Ljubljani, 1.—11. junij 1935. Črke besedila morajo biti dobro čitljive. Avtor prvonagrajenega osnutka je zavezan sestaviti v litografičnem zavodu tudi besedila v petih drugih jezikih.

Natečajniki morajo poslati z geslom opremljene osnutke do 15. decembra t. l. opoldne ravnateljstvu Ljubljanskega velesejma. Istočasno morajo poslati svoj točen naslov v zapečateni kuverti, na kateri je označeno geslo osnutka. — Nenagrajene in neodkupljene osnutke lahko dvignejo natečajniki med 15. januarjem in 15. februarjem.

Predvidene so te nagrade: ena za dinarjev 2000,—, ena za Din 500,— in dve po Din 250,—. Avtor prvonagrajenega osnutka dobi polovico nagrade takoj, drugo polovico pa, čim predloži litografični zavod pozivni odtis.

Uprava Ljubljanskega velesejma.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snati obleke klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere —ušni monza in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4—6 Šeleburgova ul. 8
Telefon št. 22-72

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 7. novembra objavlja med drugim: Uredbo o ustanavljanju in ureditvi pogostinskih obratov. — Uredbo o premestitvi sedeža šenčurske občine. — Pravilnik o obrazcu potrdila o tem, kdo je kmet. — Pravilnik o opravljanju pregleda denarnih zavodov, ki so zaprosili za odložitev plačila, sanacijo ali izvenstečajne likvidacije. — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Konkurzi in prisilne poravnave

Odpravljen je konkurz trgovnice kisa »Triglav« na Klancu pri Kraju, ker ni pokrtila za stroške postopanja.

Odpravljen je nadalje konkurz trgovca Cirila Korošca v Ljubljani, ker je bila sklenjena prisilna poravnava.

Potrjena so prisilne poravnave: trgovca Pavla Pelea v Ljubljani, družbe z o. z. »Elektroton« v Ljubljani in trgovca Ljudovita Sirea v Kranju.

Končano je poravnalno postopanje puškarja Alberta Rutarja v Celju.

Potrjena je poravnava lastnika avto-delavnice Viljema Šulgaja v Celju. 51% kvota je plačljiva v 6 tromesečnih obrokih, od katerih prvi zapade dne 25. januarja 1935.

Politične vesti

Titulescu se je na povratku iz Ankare ustavil v Sofiji, kjer je imel daljši razgovor z ministrskim predsednikom Georgijevim in zunanjim ministrom Batolovim. V glavnem je z njima razpravljal o še nerešenih vprašanjih med Rumunijo in Bolgarko.

Titulescu je pred odhodom iz Sofije sprejel novinarje in jim med drugim izjavil: Ustvarili smo zdravo podlago za mir vse sredozemske kotline. Nadalje smo konsolidirali Balkansko zvezo in brez pretiravanja morem reči, da smo ustvarili novo velesilo. V tem okviru bomo še nadalje pospeševali medsebojne socialne, gospodarske in politične stike. Tako smo v interesu miru zagotovili neodvisnost Balkana.

Dr. Benešev ekspeze v čl. parlamentu o zun. politični situaciji je vzbudil po vsem svetu največje zanimanje. Med drugim je dr. Beneš poudaril, da je danes Društvo narodov še edini resni element miru. Vstop Rusije v Društvo narodov je bil ugoden tako za Češkoslovaško ko Malo antanto. Ohranitev neodvisnosti Avstrije ne izključuje sporazuma z Nemčijo. Nad vse delikatno je posaarsko vprašanje, ker je od njega odvisen sporazum med Nemčijo in Francijo. Ta sporazum pa je za evropski mir odločilne važnosti.

Mednarodni položaj je zelo resen in leto 1935. bo odločilno leto. Pripravljeni moramo biti in smo na vsako eventualnost. Vprašanje narodnih manjšin bi se moralo rešiti tako, da bi imele vse države enake dolžnosti do manjšin. — Nato je govoril dr. Beneš

o marsejskem atentatu ter z najvišjim priznanjem govoril o kralju Aleksandru, ki je bil pravi knez miru. Naj se zgodi karkoli, bo češkoslovaški narod vedno ohranil zvestobo jugoslovanskemu narodu.

Terorizma po mora biti konec in brez vsake rezerve se mora ugotoviti vsa odgovornost za ta ostudni zločin. V tem pogledu je Mala antanta popolnoma soglasna in z njo tudi Francija.

Manifestacija jugoslovanskega edinstva je bila prva posledica marsejskega atentata, ki je imel baš nasprotni učinek, kakor pa so pričakovali njegovi temni duševni očetje. Posledice marsejske tragedije morejo biti zelo resne. Prav očitno se bo odločiti o nadaljnji usodi evropske civilizacije in kulture. V vsakem primeru bo češkoslovaški narod storil svojo dolžnost za ohranitev miru in svoje neodvisnosti, a tudi svojo dolžnost do zaveznikov.

Francoski listi komentirajo Gombösovo bivanje v Rimu ter pravijo, da ni danes nihče tako naiven, da bi verjel le oficialnim zatrjevanjem, češ da gre le za pogajanja o izvajanju rimskega protokola. Gombösov obisk ima samo ta namen, da prepreči razpravo o marsejskem umoru pred mednarodnim forumom. Je pa Madjarska premalo pomembna in Rim pre slab, da bi mogli uspeti njuni manevri.

Madjarski ministrski predsednik Gombös je hotel pred svojim odhodom v Rim obiskati še Berlin, da bi posredoval v italijansko-nemškem sporu. V Berlinu pa so se za njegovo posredovanje lepo zahvalili.

Ali bo Mussolini izpregledal? se sprašuje Pertinax v »Echo de Paris«, da je nemogoč sporazum med Francijo in Italijo, dokler je Italija v slabih odnosih z Malo antanto. V dobre odnose z Malo antanto pa ne more priti, dokler podpira Italija madjarski revizionizem. Danes pa je potrebno za zboljšanje francosko-italijanskih odnosov tudi to, da Italija pomaga razčistiti ozadje marsejskega atentata.

Z ozirom na izjavo angleškega zunanjega ministra Simona, da Anglija odobrava priprave francoske vojske, da more na zahtevo Društva narodov ali predsednika posaarske vlade vkorakati v Posaarje, je sedaj nemški londonski veleposlanik izjavil, da bo Nemčija storila vse potrebno, da se preprečijo vsaki nemiri na meji Posaarja.

Pri volitvah v reprezentančno zbornico so na vsej črti zmagali Rooseveltovi demokrati. Vsak boj republikancev proti Rooseveltovi avtoriteti je bil nemogoč. Vidi se, da ameriški ljudstvo odločno Rooseveltu naravnost imponira.

Pri zadnjih občinskih volitvah v Angliji je dosegla delavska stranka velike uspehe, dočim so konservativci zelo nazadovali. V Londonu si je priborila delavska stranka večino. Na vsej črti so tudi nazadovali komunisti in liberalci.

Angleški parlament je sprejel zakon, s katerim so se znatno poostrele kazni za rovarjenje v vojski.

Denarstvo

Hranilne vloge se dvigajo le pri državnih zavodih

Narodna banka je objavila izkaz o stanju hranilnih vlog v septembru. Iz izkaza se vidi, da se je v celoti padanje vlog ustavilo in da so se dvignile hranilne vloge v vseh zavodih (državnih in drugih) za 21 na 9888 milijonov Din. Lani so v istem času znašale le 9.867 milijonov Din. Padanje hranilnih vlog se je torej ustavilo.

Toda to konstatacijo je treba izpopolniti z dodatkom, da se je padanje hranilnih vlog ustavilo le pri državnih zavodih, ne pa tudi pri zasebnih in samoupravnih. Skupno so znašale vloge pri Državni hip. banki in Poštni hranilnici 1. septembra

1931	914
1932	1130
1933	1334
1934	1703 milijonov Din,

dočim so istočasno nazadovale vloge v vseh drugih denar. zavodih od 12.321 na 9.613, nato na 8.533, končno na 8.185 milijonov dinarjev, torej še vedno za 348 milijonov manj vlog ko pred enim letom.

Ameriški trgovci za stabilizacijo dolarja

Ameriški kongres za zunanjo trgovino je sprejel resolucijo, v kateri se izreka za stabilizacijo tečaja dolarja, ker je drugače zboljšanje zunanje trgovine nemogoče. Kongres se je nadalje izrekel za zopetno uvedbo zlate valute.

Nazadovanje prometa na njujorški borzi

V prvih 9 mesecih l. 1929. je znašal promet na njujorški borzi še 827 milijonov dolarjev, koncem l. 1933. je padel na 547, letos pa celo na 264 milijonov dolarjev. Nazadovanje je v glavnem posledica novih davkov ter raznih predpisov, ki so zelo omejili trgovino na borzah. Deloma pa je tudi gospodarska stiska kriva, da je padel promet. Zaradi manjšega prometa in raznih omejitvenih predpisov je padla tudi možnost zaslužka. Zato pa se tudi vedno manj plačuje za mesta stalnih senzalov. V letu 1929. se je doseglo na licitaciji za takšno mesto še 625.000 dolarjev, koncem maja 1932 pa le še 62.000. Pozneje so ponujali zopet več, v zadnjem času pa je bilo na licitaciji doseženih le 78.000 dolarjev.

*

Beograjska borza je začela ta teden poslovati v svojih novih in zelo reprezentativnih prostorih.

Rumunsko notranje posojilo, ki je bilo te dni položeno v podpisovanje, je doseglo popoln uspeh.

De Valera je imenoval 21 člansko komisijo, ki naj izdelata načrt finančne reforme, po katerem bi se Irska tudi finančno popolnoma osamosvojila od Anglije. Irska bi ustanovila tudi svojo emisijsko banko in svojo valuto.

Češkoslovaški proračun

Češkoslovaška vlada je predložila parlamentu finančni zakon skupno s proračunom za l. 1935.

Novi proračun ima vse znake pravega stabilizacijskega proračuna. Dohodki in izdatki so sicer za približno 350 milijonov Kč proračunani višje, kar pa pri 8 milijardnem proračunu ne pomeni mnogo. Proračun dokazuje, da so se gospodarske razmere na Češkoslovaškem v preteklem letu zboljšale.

Proračun je popolnoma uravnotežen. Vsi državni izdatki so proračunani na 7983 (1934: 7631, 1933: 8632) milijonov Kč, dohodki pa na 7985 (1934: 7632, 1933: 8634) milijonov Kč.

Vsi direktni davki so proračunani na 1.571,7, trošarine na 1.781, kolki na 280, takse na 980 in prometne pristojbine na 157 milijonov Kč. Tobačni monopol bo dal po proračunu 1055 milijonov, državna podjetja pa izkazujejo 7175 izdatkov in 8003 milijonov dohodkov.

Izdatki za vojsko so povečani za 53 milijonov.

Za napredek našega turizma

Zaradi slabih cest nazaduje tujski promet - Pohorje klimatsko zdravilišče

Maribor, dne 6. novembra.

Te dni je bila pri generalni direkciji Putnika in deloma pri odseku za turizem v ministrstvu trgovine in industrije v Beogradu važna seja ravnateljev vseh tujskoprometnih zvez v naši državi ter zastopnikov pristojnih ministrstev. Razpravljalo se je o vseh komponentah našega turizma in o ukrepih, ki so potrebni za povzdigo tujskega prometa v naši državi. Med važnimi sklepi te konference omenjamo samo ustanovitev šole za strokovno izobrazbo okenskega osebja, ki bo imela veljavno nalogo, dalje ureditev Baedekerjev za vse važnejše tujskoprometne teritorije iz vse države, izboljšanje informativne službe v tu- in inozemstvu, centraliziranje propagande, da se s tem omogoči smotnost in preglednost na podlagi doseženih učinkov, med najvažnejšimi pa so gotovo sklepi, ki se tičejo napredka turizma v severnem delu Dravske banovine.

Mariborsko Tujskoprometno zvezo je zastopal na konferenci ravnatelj Loos. Podal je obsežen referat o stanju turizma na področju te zveze. Največjo pozornost so vzbudile v njegovem referatu podrobnosti, ki se bavijo s stanjem naših cest, zlasti glavne prometne žile, po kateri doteka mednarodni avtomobilizirani turizem v našo državo — ceste Št. Ilj—Maribor—Rogaška Slatina—Zagreb—Sušak. Referat je podkrepil s konkretnimi izjavami tujih avtomobilistov in turistov, ki so jih podali pri prestopu naše meje ob povratku iz naše države na obmejnih postaji v Št. Ilju. Iz teh izjav je šele razvidno, koliko škodo trpi naše narodno gospodarstvo zaradi zanemarjanja cestnih zvez. Po Avstriji vodi do naše meje pri Št. Ilju mednarodna prometna žila, ki je najmodernejše urejena. Cesta je vsa deloma tlakovana, deloma asfaltirana. Cesta na našem ozemlju pa je tako slaba, da se mnogi vrnejo že po nekaj kilometrih zopet nazaj v Avstrijo. Drugi pridejo do Maribora, k večjemu nadaljujejo vožnjo do Celja ali Rogaške Slatine, pa se zopet vrnejo. Tretji prevozijo kolikor morejo najhitreje progo od Maribora do Rakeka, da pridejo zopet na boljše ceste. Večina teh avtomobilistov ima namero, da ostanejo v naši državi, si ogledajo našo riviero in ostale naše naravne krasote. Ostrašeni zaradi slabih cest se ali takoj vrnejo, ali pa zavijejo na italijansko riviero. To so predvsem finančno-najmočnejši krogi, ki nam poleg tega še neizmerno škodujejo s širjenjem vesti o slabem stanju naših cest, tako da imamo dvojno škodo.

Na podlagi tega referata so uvideli odločujoči činitelji nujno potrebo izboljšanja glavne prometne žile med Mariborom in morjem, od katerega bi imela vsa država izredne koristi. Obljubili so vso potrebno pomoč. Tudi Touring-klub bo zastavil vse sile, da se cestne razmere na tej progi popravijo.

Druga važna pridobitev za povzdigo tujskega prometa v severnem delu Slovenije je, da se bo Pohorju priznal značaj klimatskega zdravilišča. Mariborska Tujskoprometna zveza se je že dalje časa trudila za to ugodnost, ki bo za povzdigo tujskega prometa v Mariboru in na Pohorju izrednega pomena. Ravnatelj Loos je sedaj dobil na pristojnih mestih v Beogradu garancijo, da se bo Pohorje uvrstilo v vrsto naših klimatskih zdravilišč najbrže s pričetkom letošnje zime, in sicer 21. decembra. Z uvrstitvijo med klimatska zdravilišča so zvezane velike železniške ugodnosti. Obiskovalci Pohorja imajo v letnem času po 10 dnevem bivanju pri povratku pravico na 50% znižanje na železnici, pomladi in jeseni znaša popust 75%, v zimskem času imajo povratek zastoj. Zdraviliški značaj ne bodo imele samo postojanke na vrhu Pohorja, temveč tudi kraji v ožjem območju Pohorja, tako zlasti Dravska dolina. V zvezi s tem se bo moralo urediti tudi vprašanje ugodnejših železn. zvez med Mariborom in Dravsko dolino.

Predvsem bo treba upeljati turistične vlake, kakor na primer vozijo iz Ljubljane na Gorenjsko.

Tretja pridobitev zadeva Mariborsko tujskoprometno zvezo samo. Kakor znano, so obstajale pri banski upravi tendence, naj bi se ljubljanska in mariborska Tujskoprometna zveza združili v enotno institucijo. Za ohranitev samostojne Tujskoprometne zveze v Mariboru pa govore važni razlogi zemljepisnega in gospodarskega značaja. Potrebo njene samostojnosti pa so pokazali tudi veliki uspehi, ki jih je v zadnjih letih dosegla za napredek tujskega prometa na svojem teritoriju. Radi tega se je vprašanje združitve mariborske tujskoprometne zveze z ljubljansko, ki se je na konferenci podrobno obravnavalo, končno veljavno odstavilo z dnevnega reda. Prav tako se je opustil načrt, da bi se združili obe tujskoprometni zvezi v Zagrebu in na Sušaku ter bo ostala Zveza na Sušaku tudi v bodoče samostojna institucija.

Konferenca je izdelala enoten načrt za organizacijo tujskega prometa v vsej državi. V vseh za turizem upoštevni krajih naj se takoj ustanove društva za pospeševanje turizma, pri katerih bi morali sodelovati vsi lokalni činitelji. Ta posamezna društva bi potem tvorila zveze, v katerih bi sodelovale vse organizacije, ki imajo posredno ali neposredno zveze s turizmom.

Dobave-licitacije

Strojni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 14. novembra ponudbe o dobavi 6000 kg portland-cementa.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 15. novembra ponudbe o dobavi ampermetrov, risalnega orodja, 200 m balat-jermen ter strokovnih knjig.

Nabava poštnih obrazcev. Direkcija pošče v Ljubljani razpisuje drugo licitacijo za dobavo 127 vrst poštnih obrazcev. Licitacija bo dne 19. novembra t. l. ob 11. uri v pisarni rač. ekonomskega odseka. Pogoji v pisarni podpisane direkcije.

Direkcija drž. železnic v Ljubljani sprejema do 14. novembra ponudbe o dobavi raznega materiala (kablji, žice, izolatorji, črpalke itd., itd. (Pogoji so na vpogled pri strojnem oddelku te direkcije.)

Direkcija pošče v Ljubljani razpisuje drugo pismeno licitacijo za dobavo pisarniških potrebščin. Licitacija bo dne 15. novembra ob 11. uri v pisarni ekonomskega odseka direkcije pošče v Ljubljani. 5% kavcija najkasneje do desetih na dan licitacije.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 16. novembra ponudbe o dobavi 100 rudarskih krampov.

Pri Upravi državnih monopolov v Beogradu bo dne 14. novembra ofertna licitacija za dobavo 23.000 kg žebeljev.

Dne 17. novembra bo pri ekonomskem oddelku generalne direkcije drž. železnic v Beogradu ofertna licitacija za dobavo 221 grafitnih loncev in 45.072 kg livarskega grafita. — (Pogoji so na vpogled pri strojnem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani, Ljubljanski dvor, soba 194, vsak delavnik med 10. in 12. uro.)

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 16. novembra ponudbe o dobavi 10 polžastih prenosnikov; do 23. novembra pa o dobavi 3000 vžigalnikov za karbidne svetiljke.

Pri Vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu bodo naslednje ofertne licitacije:

Dne 17. novembra za dobavo jeklenega materiala; dne 19. novembra za dobavo 1 električne peči za vlivanje jekla; dne 22. novembra za dobavo 2 gumijastih spiralnih cevi, 200 m platnenih gasilskih cevi, 10 m cevi za vodo, 3000 m parovodnih cevi, 15 parov gumijastih rokavic in 15.000 m svilenega platna; dne 23. novembra za doba-

vo 65.800 pol smirkovega platna, 5000 kovov steklenega papirja, 24.000 kg strojnega olja, 1500 kg avto-olja, 2000 kg cilindrskega olja, 2100 kg rumene masti, 9000 kg benzina, 1000 kg turbinskega olja, 160 kg vazelina, 4700 kg petroleja, 1000 kg lanenega olja, 20.000 kg ribjega olja, 10.300 kg govejega loja, 15.000 kg mineralnega olja, 2000 kg cerezina, 278.400 kg nafte, 4250 kilogramov repičnega olja itd.; dne 24. novembra za dobavo večje množine usnja; dne 26. novembra za dobavo 14.000.000 etiket za kartonske škatle; dne 28. novembra za dobavo 8100 kg železne pločevine, 120.000 vijakov, 3000 kg pocinkane pločevine in 1000 kg cinkaste pločevine.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 15. novembra ponudbe o dobavi javorovih desk, 27 m² hrastovih tesa-nih gred in 1750 kg železne pločevine.

Dne 10. novembra bo pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo 84.000 kg fižola, 52.000 kg riža, 25.000 kg ješprenjčka, 25.000 kg zdroba, 25.000 kg testenin, 10.000 kg svinjske masti, 1600 kg kave, 900 kg kavinih konzerv, 2000 kg praženega ječmena, 600 kg paprike, 3500 kg kisa in 260 kg čaja. (Pogoji so na vpogled pri komandi.)

Vsi oglasi in pogoji so na pogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, če ni pri oglasu samem drugače navedeno.

Kvote in dvostranske trgovinske pogodbe na trg. konferenci v Parizu

Dne 19. oktobra je zboroval v Parizu svet Mednarodne trgovinske zbornice, ki je razpravljala predvsem o sistemu kvot, kakor se zdaj uvaja v mnogih državah. — Konferenca v Parizu je ta sistem obsodila, govorili so v tem smislu izvedenci vseh dežel. Predložena resolucija ugotavlja, da sistem kvot uničuje normalno kapaciteto trga z uvajanjem umetnih trdot. Konferenca poziva vse vlade, da za čas tega sistema upoštevajo naslednja dejstva:

predvsem se ne smejo dvigati carine, davki in druge dajatve, naložene na blago iz kvot.

Kvote bi se morale dovoljevati za določene dobe, spremembe pa že vnaprej določiti in ne čakati do zadnjega trenutka. Upoštevati bi se morala tudi možnost za sklepanje rednih takih pogodb za primerne kvote.

Vsaka država bi morala imeti pravico popolno izrabiti dovoljene kvote brez vseh nadaljnjih administrativnih omejevanj.

Enako ostro je kritizirala konferenca tudi sistem dvostranskih trgovinskih pogodb, t. j. pogodb med po dvema državama. Namen teh pogodb je ustanoviti popolno bilanco med dvema, neglede na ostale države. Take pogodbe so nasprotno načelu kupovanja na najcenejšem trgu, povzročajo visoke cene, manjšajo kupno moč in umetno kvarijo ter spreminjajo normalne trgovinske poti. Popravljajoč bilanco med dvema motijo razmerje z ostalimi. Upniške dežele tvegajo svoje dohodke iz investicij, ko hočejo za vsako ceno doseči in imeti trg. ravnotežje, kajti samo tristransko trgovanje omogoča plačilo mednarodnih dolgov. Nove investicije, ki so potrebne za obnovo trgovine, so v nevarnosti, ako dežele ne bodo smele svobodno uporabiti teh kreditov na najbolj dobičkonosni način, to je s kupovanjem na najcenejših trgih.

Zunanja trgovina

Francoški trgovinski minister Lamoureux odpotuje v Moskvo, da sklene trgovinsko pogodbo s sovjeti.

Bolgarska je do konca oktobra izvozila 3500 vagonov grozdja.

Avstrija je izvozila v prvih osmih mesecih t. l. v Palestino blaga za 5,5 milijonov šilingov, za 0,8 milijonov šilingov več ko v istem času lani.

Med sovjetsko vlado in znano angleško družbo za pridobivanje zlata na Leni je po dolgih letih pogajanj končno prišlo do sporazuma. Vsebina sporazuma pa še ni znana.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Jz trgovinskega registra

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri naslednjih tvrdkah:

Cvetič Janez in drug, Murska Sobota. Obratni predmet: trgovina z mešanim blagom in izdelovanje perila. Izstopila je družabnica Irma Cvetič. Odslej samo imetnik Janez Cvetič. Prokura se je podelila dosedanji družabnici Irmi Cvetič.

Trgovska družba »Hrast« Josip Benkovič & Komp., Rumanjavas. Izbrisal se je dosedanji družabnik Josip Šporar iz Rumanje vasi.

Izbrisale so se te tvrdke:

Franc Kikec, Ljutomer, trgovina z mešanim blagom — zaradi prestanka obrata.

Ivan Hajny, trgovina s poljedelskimi stroji, Maribor — zaradi prestanka obrata.

Marija Korent, trgovina z mešanim blagom, Maribor — zaradi prestanka obrata.

Josef Schwab, trgovina z delikatesami, Maribor — zaradi prestanka obrata.

Weisz David in drug, izvozna trgovina z govejo živino in svinjami v živem in zaklanem stanju, Rogaševci — zaradi prestanka obrata.

Črna kronika

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorjenih in končanih konkurzi in prisilnih poravnava izven konkurza za čas od dne 21. oktobra do dne 31. oktobra 1934.*

A. OTVORJENI KONKURZI:

Savska banovina: Loupal Rikard, lastnik restavracije »Kolo«, Zagreb; Misirač Ilija, trgovec, Kutina.

Drinska banovina: Suzin A., trg. z muzikalijami, Sarajevo.

Zetska banovina: Zlatičanin Ručica, trg., Danilov Grad.

Vardarska banovina: Staninović Jovan P., trg. z vinom in žganjem, Negotin-Vardar.

Beograd, Zemun, Pančevo: Miloradović Pero, industrialec, Pančevo.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: Fischer Perko, lastnika Aleksander Perko in Miroslav Reputin, Zagreb, Jurišičeva ul. 7.

Drinska banovina: Karkin Husein, trg., Sarajevo.

Donavska banovina: Sabat i Herjo, Sabat Jakob in Herjo Jovan, Sečanj; Sivč Danilo, mlinar, Ruski Krstur.

Moravska banovina: Popović K. Živojin, tiskarnar, Paraćin.

Beograd, Zemun, Pančevo: Buhbinder Ignjat, urar, Beograd, Balkanska ul. 25; Todorović Darinka, Beograd, Svetega Save ulica 22.

C. KONČANA KONKURZNA POSTOPANJA:

Savska banovina: Ilić Ante, trgovec z usnjem, Gospić.

Vrbaska banovina: Činić dr. Ali Kamilbeg, Banjaluka.

Primorska banovina: Botteri Lukra, Starigrad; Hajon Izak, nereg. trg., Split.

Donavska banovina: Hiršl Samuel, Velika Kikinda; Nemet Adam, Stara Pazova; Petrović Mojsa in njegova žena Julijana, rojena Stotc, Mali Torak; Stojković Milorad, Srpska Crnja.

Vardarska banovina: Lazić Krsto, Kumanovo.

Č. POTRJEJENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: »Konzum« Aleksandar Eisler, Karlovac; Medved Gjuro, steklarna, Zagreb.

Primorska banovina: Klarič Mate, pok. Pavla, Makarska; Lukinović Nikola pok. Lovre, Split.

* Podatke za Dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. — Vse druge podatke o raznih narokih, kvotah itd. daje tajništvo društva.

Čuvajmo Jugoslavijo!

Še o taksah na račune

Citatelj lista nam piše, da naša pripomba glede obveznosti plačevanja takse le za račune nad 20 Din, to je za račune v višini najmanj Din 20'01 ni točna, ker da ne odgovarja predpisu izpremenjenega taksnega in pristojbinskega pravilnika.

Ceprav govori ta pravilnik v resnici proti nam, ko pravi, da je treba plačati takso, če znaša račun »najmanj 20 Din«, vendar vzdržujemo svoje mnenje. To pa zategadelj, ker po našem mnenju noben pravilnik ne more imeti te moči, da bi izpreminjal zakon. Zakon pa pravi v § 6. tako, kakor smo navedli v prejšnjem članku, da se namreč plača taksa Din 0'50, če znaša račun od 20—100 Din, taksa 1 Din pa, če znaša vsota nad 100 Din. Per analogiam pa iz tega sledi, da je treba razumeti tudi določbo od »20—100 Din« v tem smislu, da velja za račune za nad 20 Din do vključno 100 Din.

Zakon je torej v tem pogledu jaseh, pravilnik pa je v nasprotju z njim. S tem pa seveda ne rečemo, da se prav nič ne čudimo, če se bodo vse davčne uprave ravnale predvsem po pravilniku. Naj si pa zato tudi trgovci pomagajo na svoj način, da označijo cene po primeru Bafe in drugih podobnih podjetij.

Veletrgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani

priporoča
špecerijsko blago



več vrst žganja, moker
ter deželne pridelke
— kakor tudi raznovrstno
rudninsko vodo

Lastna prožarna za kavo in
mlini za dišave z električnim
obratom

Telefon št. 26-66 Ceniki na razpoložen

»Naš val«

Dolgo smo pogrešali Slovenci poljudno pisano tedensko revijo, ki bi nas s prispevki in ilustracijami seznanjala z našimi književniki, z gledališčem, filmskimi, radijskimi in modnimi poročili. Prvotno je izhajal »Naš val« kot tedensko glasilo za radiofonijo, z novo jesensko sezijo smo pa v »Našem valu« dobili izraziti magacinski list, pri katerem sodelujejo skoro vsi pomembnejši slovenski književniki, kakor Rudolf Kresal, Janko Kač, Bogomir Magajna, Ljudevit Mrzel, Bratko Kreft, Joža Vombegar; prijetni pripovedniki Ivan Vuk, Viktor in Niko Pirnat, Vladimir Regally in drugi. V »Našem valu« izhaja roman tudi slovitega romanopisca Sel Catinia »Emilio Berenini«. Najzanimivejše gledališke predstave na naših odrih, zanimivosti iz filmskih delavnic in iz življenja filmskih igralcev, zadnje svetovne modne kreacije, sijajno urejeno radijsko tehniko — in kar bo zlasti našim radijskim poslušavcem dobrodošlo: »Naš val« je edina revija, ki prinaša v slovenskem jeziku programe vseh najvažnejših evropskih oddajnih postaj v skrbni priredbi in pregledni obliki. Vsem, ki se zanimajo za radio, gledališče, film, za naše ljudske odre, za dela naših književnikov in umetnikov, za zadnja modna poročila — je razkošno ilustrirana tedenska revija »Naš val« nujno potrebna.

Te dni je izšla nova številka, ki prinaša odlomek novega Kačevega romana »Moloh« in posebno filmsko rubriko s slikami iz najboljših letošnjih filmov vseh evropskih in ameriških produkcij. Z današnjo številko pa so tudi naši ljudski odri dobili prijetno noviteto, veselo trodejanjo »Kmečki teater«, ki je gotovo v kratkem uprizore vsi naši odri. Zahtevajte še danes brezplačno na ogled eno številko! Pišite na naslov: »Naš val«, Ljubljana, Gajeva ul. 8.

Doma in po svetu

Preiskava o marsejskem atentatu je jasno dokazala, da so vse atentate in teroristične akcije proti Jugoslaviji vodili bivši avstrijski aktivni oficirji, ki so že pred vojno bili renegati in ki so znova potrdili staro resnico, da je poturčin hujši od Turka. Od generalobersta barona Sarkotiča pa do oficirsstellertreterja Perčeca so vsi voditelji teroristov sami s sovražstvom do vsega jugoslovanskega prepojenih oficirji črnožolte armade. In to je tudi vzrok, da so našli tako krepko podporo v bivšem avstro-ogrskem generalštabu. Njih pomagači pa so bili revni analfabeti in zločinci, ki so se prodali za denar.

Berlinska centrala Paveličevih teroristov je bila naravnost bogato založena z denarjem. Vsak terorist je prejel redno mesečno plačo, kakor je razvidno iz proračuna centrale, ki so ga našli v zaplenjenem arhivu v Berlinu.

Tudi general Sarkotič je med idejnimi krivci marsejskega atentata, — kakor je ugotovila preiskava.

Rumunski železniški minister je prišel v Beograd, da se dogovori z našim prometnim ministrstvom glede zgraditve mostu čez Donavo pri Oršovi.

V Jugoslavijo prebegli narodni socialisti pričakujejo, da bodo zaradi pogajanj med avstrijsko vlado in narodnimi socialisti vsi v kratkem amnestirani in se bodo mogli brez kazni vrniti v Avstrijo.

Karlovec, ki ima svoje ime po nadvojvodu Karlu, namerava spremeniti svoje ime v Zrinjski grad.

Sarajevska občina je znižala ceno tramvajskim kartam, nakar se je takoj dvignil promet. Najbolj se je dvignil promet na progah, na katerih je bila vozina najbolj znižana. Zopet se je jasno izkazalo, da je mogoče doseči večji promet le z nižjimi cenami. Naj bi to začela uvaževati tudi naša železnica.

866 oseb je bilo v dveh letih aretiranih od naših oblasti na madjarski meji, ker so skušale vtihotapiti v našo državo orožje, razstrelivo in protidržavno literaturo.

Bafa začne baje spomladi graditi v Zagrebu nebotačnik.

V notranjem prometu smejo v bodoče sprejemati nemške pošte samo nemško pisana pisma. Kaj bi bilo, če bi zahtevala naša pošta, da dopisujejo razna »domača« podjetja v Jugoslaviji le v jugoslovanskem državnem jeziku?

Poljski proračun za leto 1934/35 predvideva 2132 milijonov zlotov izdatkov in 1987 milijonov zlotov dohodkov. Deficit znaša torej 145 milijonov zlotov.

V Nemčiji so začeli izvajati zakon za obnovo nemškega plemenja in začeli sterilizirati slaboumne šolske otroke. V mnogih mestih je prišlo zaradi tega do velikih neredov, ker se zlasti matere upirajo tej nasilni sterilizaciji. Ker smo gladovale v vojni, so naši otroci zaostali, sedaj pa naj bodo še sterilizirani! Ponekod so z nasilnimi sterilizacijami zaradi odpora ljudi prenehali.

Švicarski hotelirji so sklenili, da bodo zaračunali vsem angleškim gostom vso sezono funt po 16 frankov, čeprav znaša sedaj tečaj funta le 15'20. Zahtevali so od vlade, da jim ona razliko v tečaju povrne. Ko je vlada to odbila, so predlagali, da plačajo oni 50 centov, vlada pa naj da manjkajočih 30 centov. Tudi ta predlog je vlada odbila.

Pri Kottbussu v okolici Berlina je požar popolnoma uničil velik in najmoderneje urejen podzemni aerodrom. 50 čisto novih lovskih in bombnih letal je bilo pri tem uničenih.

Silovit tajfun je divjal nad Formozo. Dosedaj so našli 120 mrtvih; materialna škoda je ogromna.

Po 1500 dolarjev je plačalo 38 Kitajcev in črncev, da bi jih vtihotapili v U. S. A. Tihotapeci so zašili te ljudi v žaklje krompirja. 18 od njih je na pol živih prišlo na ta način v Ameriko, kjer so bili takoj prijati, vseh drugih 20 pa je med potjo žalostno umrlo.

Silen požar, ki je vpepelil 110 hiš, je

divjal v mestu San Stefano Astromonte v Italiji.

Monopol za trgovino s kačjimi strupi nameravajo uvesti v Braziliji. Vse zasebne kačje farme se morajo likvidirati, ker bo odslej izdeloval razne serume iz kačjih strupov samo državni zavod.

Naša koruzna žetev

S koruzo je bilo letos zasejanih 2.650.000 ha zemlje. Vsa žetev se ceni na približno 53 milijonov stotov. Na ha se je pridelalo približno 20 stotov koruze. Za izvoz bo preostalo okoli 12 milijonov stotov ali 120.000 vagonov. Letošnja žetev je torej boljša kot lanska, ki je dala samo 48 milijonov stotov. Izvozilo pa se je lani le okoli 6 in pol milijona stotov, da je preostalo izvozne koruze še okoli 2 in pol milijona stotov.

Tržna poročila

Mariborski svinjski sejem

Na svinjski sejem dne 2. novembra 1934 je bilo pripeljanih 189 svinj; cene so bile te: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 50 do 80, 7 do 9 tednov stari 90—100, 3 do 4 mesece stari 130—150, 5 do 7 mesecev stari 200—300, 8 do 10 mesecev stari 320—400, 1 leto stari 600—800 Din; 1 kg žive teže 5—6, 1 kg mrtve teže 750—950 Din. Prodanih je bilo 84 svinj.

Ljubljanski trg

Kakor na vseh tržnih dnevih, tako je bil trg tudi v sredo dobro založen. Sadja je mnogo na trgu, zlasti jabolka, ki so večinoma lepa in dobra. Tudi njih cena je nizka. Nekateri kmetice so prodajale jabolka že po 2'50 Din za kg. Gospodinjse so pridno segale po teh jabolkih. Tudi gob je še primeroma precej na trgu. Prodajajo pa se večinoma le po kosih. Enako dobro založen je zelenjadni trg. Blago, ki ga postavljajo na trg Trnovčanke, je vseskozi dobro. Cene se niso izpremenile. Tudi na perutinskem trgu ni nobenih izprememb. Mnogo je na trgu tudi kuhanega in sirovega masla, ki se prodaja po 20 do 24 dinarjev za kilogram.

Radio-Ljubljana

Petek, dne 9. novembra. 11.00: Šolska ura: V Sarajevu na sokolskem zletu (Marjan Tratar) — 12.00: Plošče — 12'50: Poročila — 13.00: Čas, plošče — 18.00: Sokol — 18.20: Radijski orkester — 18.40: Literarna ura (dr. Bogomir Magajna). — 19.00: Nac. ura: Selitev Srbov pod patriarhom Čarnojevičem — 19.25: Plošče — 19.50: Jedilni list, program za soboto — 20.00: Prenos iz Zagreba — 22.00: Čas, poročila, Radijski orkester.

Sobota, dne 10. novembra. 12.15: Plošče (resna glasba) — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, plošče — 18.00: Zakaj sem jugoslov. nacionalist (N. O.) — 18.20: Plošče po željah — 18.50: Pogovor s poslušalci — 19.20: Nac. ura: Milovan Videković — 19.50: Jedilni list, program za nedeljo — 20.00: Pevski zbor »Ljubljana« poje Springerjevo »Večer na Golgoti« — 20.35: Peseem Brede Ščekove, poje Vida Rudolfova — 21.10: Radijski orkester, vmes čas in poročila.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Cetrtek, dne 8. novembra: Migo, dekle z Montparnasa. Red A.

Petek, dne 9. novembra: Gugalnica. Red C. Sobota, dne 10. novembra: ob 15.: Mlinar in njegova hči. Dijaška predstava. — Cene od 5 do 14 Din.

Nedelja, dne 11. novembra ob 11: Snegulčica. Premiera. Otroška predstava. — Znižane cene. Izven.

Ob 15.: Migo, dekle z Montparnasa. Izv. Izredno znižane cene od 20 Din navzdol. Ob 20.: Orlič. Izven. Znižane cene.

Opera, začetek ob 20.

Cetrtek, dne 8. novembra: Trubadur. Gostujeta gdč. Vera Majdičeva in dr. Adrian. Red Cetrtek.

Petek, dne 9. novembra: Zaprti. Sobota, dne 10. novembra: Manon. Gostuje Andre Burdino iz Pariza. Izven.

Sposoben trgovski zastopnik za večje tkalnice imenskih trakov

(našitkov za oblačila in obušala) se sprejme

STEINER & Co., WIEN, Esslinggasse 7

Naročajte in širite

„Trgovski list“!

Trgovci! Naročajte blago pri tvrdkah, katere oglašajo v „Trgovskem listu“!